

Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı Geliştirme¹

Üstün Zekâlılar Eğitimi ve
Yaratıcılık Dergisi, 3(1), 33-41
Nisan 2016
<http://jgedc.org>

© Genç Bilge Yayıncılık
<http://gencbilgeyayincilik.com>

Rukiye Baltacı²

Makale Alış: 19 Ocak 2016

Makale Kabul: 7 Nisan 2016

Öz

Üstün yetenekli öğrenciler akranlarından farklı bilişsel ve duygusal özellikler sergilerler ve bu nedenle özel eğitime gereksinim duyarlar. Özel eğitim gruplarından biri olan üstün yetenekli öğrenciler kendi içlerinde de farklı nitelikteki gruplardan oluşturmaktadır. Böylece bireyselleştirilmiş eğitim programlarının önemi ortaya çıkmaktadır. Çünkü bu tür programlar tek bir öğrencinin performansına, ihtiyaçlarına, eksikliklerine, güçlü yönlerine ve ilgilerine göre düzenlenmektedir. Üstün yetenekli öğrenciler için bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirilmesinin basamakları şunlardır: 1) Varolan performans ve başarı düzeyini belirleme, 2) Ölçülebilir amaçlar ve hedefler koyma, 3) Öğrenci ilerlemesini değerlendirme, 4) Öğrencinin ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli tüm özel eğitim hizmetleri ve ilişkili servislerin betimlenmesi, 5) Geçiş planının hazırlanması, 6) Yıl sonu özeti hazırlama.

Anahtar kelimeler

Üstün yetenekli öğrenciler, bireyselleştirilmiş eğitim planı

¹Bu çalışma, 3. Avrupa Sosyal ve Davranış Bilimleri Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

²Yüksek Lisans öğrencisi, Anadolu Üniversitesi, Üstün Zekâlıların Eğitimi ABD, Eskişehir, Türkiye. E-mail: rbaltaci@hotmail.com

Giriş

Üstün yetenekli öğrenciler bilişsel ve duyuşsal olarak akranlarından farklı özellikler gösterirler. Güçlü hafıza ve hızlı öğrenme, yüksek odaklanma gücü, erken dil gelişimi, bağımsız çalışmayı tercih etme, mükemmelliyetçilik, yüksek düzeyde merak (VanTassel-Baska,1998, s.180-186) bu özelliklerin başlıcalarıdır. Üstün yetenekli öğrencilerin sergilediği bu özellikler onların sınıfta sorun yaşamalarına ve sağlıklı sınıf atmosferini bozmalarına sebep olabilir. Hızlı öğrenme ve öğrendiklerini kolay hatırlama dersten sıkılmaya, arkadaşlarını rahatsız etmeye; yüksek odaklanma gücü, sınıfta dikkatini dağıtabilecek şeylere direnç göstermeye; erken dil gelişimi, çok fazla konuşmaya; bağımsız çalışmayı tercih etme grup çalışmasını reddetmeye; mükemmelliyetçilik, hata yapmaktan hoşlanmamaya (Tortop, 2015, s.11-12); yüksek düzeyde merak, öğretmenlerini zorlayacak ve konuyu dağıtacak sorular sormalarına neden olabilir.

Columbus grubu (1991'den akt. Silverman, 1997) üstün yetenekli bireyleri gelişmiş bilişsel yeteneklere sahip olan, içsel deneyimleri ile farkındalığı birleştirerek yüksek bir yoğunlukta yaşayan, uyumsuz (asen kronik) gelişim gösteren bireyler olarak tanımlamaktadır. Columbus Grubuna göre üstün zekalı olmanın eşsizliği onları özellikle hassas yapmaktadır ve sağlıklı şekilde gelişimlerinin sağlanabilmesi için ebeveynlerinin, öğretimin ve sağlanan danışmanlığın değişimini gerektirmektedir. Üstün zekâlı öğrenciler de farklı özelliklerinden kaynaklanan ihtiyaçlarından dolayı kendileri için eğitim ortamlarının düzenlenmesine ve öğretimin farklılaştırılmasına ihtiyaç duyarlar. Farklılaştırma, öğrencinin ne bildiğine ve neyi öğrenmeye ihtiyacı olduğuna göre öğretimsel etkinliklerin düzenlenmesidir. Bu düzenlemeler *bireyselleştirme* ve *gruplama* şeklinde yapılabilir. Her iki düzenleme stilinde de hızlandırma ve zenginleştirme stratejilerinden yararlanılabilir (Tortop, 2015 s.20-22).

Hızlandırma: Hazırbulunuşluğu akranlarından yüksek olan ve hızlı öğrenen üstün yetenekli öğrenciler için planlanan eğitsel düzenlemelerdir. Başlıca hızlandırma türleri okula erken başlama, üniversiteye erken başlama, sınıf atlama, üstten ders alma, ders hızlandırması, sınavla ders geçme, ikili kayıt, onur sınıfları, ileri yerleştirme sınıflarıdır (Sak, 2012).

Zenginleştirme: Zenginleştirme, dersin içeriğine ve öğretim tekniklerine yönelik yapılan değişiklikler ve eklemelerdir. Zenginleştirmenin amacı, öğrencilere normal programda sağlandıktan daha geniş ve derin bir program sunmaktır (Schiever, Maker, 2003). Zenginleştirme uygulamaları, içeriğe, ürüne ve sürece yönelik zenginleştirme olarak geliştirilebilir (Howley, Howley, Pendarvis 1986'dan akt. Sak, 2012).

Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanması, üstün yetenekliler eğitiminin bireyselleştirilmesi amacıyla yapılan eğitimsel düzenlemelerden biridir. (Tortop,

2015, s.20) Bireyselleştirilmiş eğitim planlarında hızlandırma ya da zenginleştirme stratejilerinden biri ya da ikisi birlikte de kullanılabilir.

Üstün yetenekli öğrencilerin bu bireysel farklılıkları, farklı öğretimsel stratejilerin uygulanmasını gerektirmektedir. Üstün zekâlı bireylerin homojen bir grup oluşturmadıkları ve kendi aralarında da büyük farklılıklar sergilediği (Sak, 2010, s.1-2) göz önünde bulundurulduğunda Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı hazırlanmasının ne denli önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı

Özel gereksinimli bireyin eğitimsel ihtiyaçlarını karşılamak için bir öğretim yılı süresince öğrenme ortamlarında yapılacak olan düzenlemeleri kapsayan plana *Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı* adı verilir. Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı, özel gereksinimli birey için hazırlanan eğitimsel düzenlemelerin nerede, ne zaman, ne kadar süreyle, kimler tarafından ve hangi amaçları gerçekleştirmek için uygulanacağını gösteren plandır (Kargın, 2007). Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri (2006) Yönetmeliğinin 72. Maddesine göre BEP geliştirme ekibini kurum müdürü ya da kurum müdürünün görevlendireceği müdür yardımcısı, özel eğitim gerektiren öğrencinin sınıf öğretmeni ya da hazırlanan plana uygun branş öğretmeni, aile, özel eğitim gerektiren birey oluşturur.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı geliştirilmesinin amacı, sınıf içi etkinliklerden yeteri kadar yararlanamayan öğrencilerin öğretim etkinliklerinden en üst düzeyde yararlanmasını sağlamaktır. Sınıf içinde zihinsel performansını yeterince kullanamayan üstün yetenekli öğrenci, bir süre sonra dersleri çok kolay bulmakta ve başarılı olmak için hiçbir çaba göstermeye gerek duymaktadır. Sınıf seviyesi ilerlediğinde ve program karmaşık bir hal aldığına ders çalışma alışkanlığı kazanmamış olan üstün yetenekli öğrenci artık eskisi kadar zeki olmadığını düşünmektedir ve bu durum beklenmedik başarısızlık (underachievement) ile sonuçlanmaktadır (Rimm, 2003, s.424-425). Bu sınıfta öğrenim gören diğer öğrenciler açısından ise sınıfta problem davranışlar yapan öğrenci dikkatlerini dağıtabilir, sınıfın öğrenme ortamını bozabilir. Belki de üstün yetenekli öğrencilerin liderlik özelliğinin etkisiyle onun problem davranışlarını örnek alan başka öğrenciler de olabilir. BEP hazırlanmasının tek faydası, özel gereksinimli bireyin ihtiyaçlarını gidermek değil, aynı zamanda sınıf ortamının daha verimli hale gelmesidir.

Geniş bir çerçeveden baktığımızda ise bireyselleştirilmiş eğitim planları, aile ve okul personeli arasında iletişim kaynağı, öğrencinin eğitimsel ihtiyaçlarının karşılanacağına dair yazılı bir anlaşma ve öğrencinin bir öğretim yılı içinde kazandığı becerileri izleme ve değerlendirme aracıdır (Vuran, 2004, s.4).

Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirmenin Basamakları

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde (2006) bireyselleştirilmiş eğitim programının hangi öğelerden oluşması gerektiği belirlenmiştir. Buna göre bireyselleştirilmiş eğitim programı; öğrencinin gelişim düzeyi ve eğitim performansını, yıllık hedefleri ve yıllık hedefler temel alınarak hazırlanmış kısa dönemli hedefleri, eğitimin süresini ve kimler tarafından hazırlanacağını, öğretimin değerlendirilmesinde kullanılacak yöntem–teknik ve materyalleri, öğrencinin kişisel bilgilerini içermelidir.

Var Olan Performans ve Başarı Düzeyi

Öğrencinin performans düzeyi, ayrıntılı değerlendirme sonuçlarına dayalı olarak hazırlanan, öğrencinin yapabildiklerini ve yapamadıklarını tanımlayan özet ifadelerdir (Erbaş, 2004:71). Var olan performans düzeyi, bireyselleştirilmiş program planı amaçlarıyla ilişkili her bir konu alanı ya da davranış için belirtilmelidir (Alberta Education, 2006:477) ve öğrencinin seviyesini kapsamlı şekilde belirten bölümlere ayrılmalıdır (Bishop vd., 2001,4). Bu bölümler öğrencinin akademik değerlendirmesini, yetenek ve becerilerini, güçlü yanlarını, ilgi ve ihtiyaçlarını içermelidir.

Akademik Değerlendirme: Aşağıdaki formal ve informal değerlendirmelerden bilgi edinilmelidir:

- Sınıf Performansı
- Zekâ Testi: Bireysel olarak uygulanan testler arasında;

Stanford- Binet Zekâ Ölçeği, Wechsler Okulöncesi ve Birincil Zekâ Ölçeği, Çocuklar için Wechsler Zekâ Ölçekleri, Woodcock- Johnson III Bilişsel Yetenekler Testleri yer almaktadır (Davashgil, 2009:556).

- Program Temelli Değerlendirme
- Ebeveyn/Öğrenci Girdisi
- Davranış ve Öğrenme Özellikleri

Yetenek ve Beceri: Öğretmen gözlemleri, ebeveyn girdisi ve öğrencinin öz değerlendirmesi yetenek ve becerilerin ortaya konmasını sağlar. Aynı zamanda çeşitli değerlendirme araçları da kullanılmalıdır. Önerilen araçlar şunlardır:

- Fisher Kapsamlı Üstün Yetenekliliği Değerlendirme Ölçeği
- Renzulli/Hartman Ölçeği
- Okul Uyarlamalı Kategori Ölçeği– McCarney
- Purdue Bilimsel Akademik Kategori Ölçeği
- GATES – Üstün Zekâlı ve Üstün Yetenekli Öğrenci Değerlendirme Ölçeği
- Öğrenme Stilleri Envanteri
- Yaratıcı Düşünme Değerlendirmesi

- Iowa Hızlandırma Ölçeği (Bishop vd. 2001:5)

Güçlü Yönler: Öğrencinin bireysel özellik gösteren güçlü yönlerine özel içerik alanlarında, formal ya da informal ölçümlerle ya da öğrenci tarafından belirtilen ilgi alanlarıyla karar verilebilir.

İlgi: Bu Alana öğrenci görüşmeleri, ilgi anketleri, ilgi ölçümleri, ders program dışındaki ilgiler ve ebeveyn girdisi ile karar verilir.

İhtiyaçlar: Bu alan üstün yetenekli öğrencinin sosyal, duygusal ve akademik ihtiyaçlarını içermelidir. Bu alanların gelişimi aşağıdaki program ya da kaynaklarla zenginleştirilebilir:

- Çoklu Zekâ Kuramı (Gardner) Temelli etkinlikler
- Duygusal Zekâ Kuramı (Goleman) Temelli Etkinlikler
- Yoğunlaştırma
- Okul Programları
- Yüksekokul Seviyesinde Kurslar
- Zenginleştirme Programları ve Etkinlikleri

İhtiyaçlar, özel bir alanda öğrencinin zayıf yönleri ya da öğrencinin şu anki eğitim programında sağlanmamış güçlü yanlarının geliştirilmesi olabilir. Bu ihtiyaçlar şöyle örneklendirilebilir.

- Öğrenme çevresinde devam eden değişimler
- Özel beceri erişimi ya da gelişimi
- Duygusal ya da sosyal beceri gelişimi
- Öğrenme stillerine ve uyuma dikkat (Bishop vd., 2001:7)

Özel öğrencinin karmaşık ve güçlü yanlarını, ihtiyaç alanlarını tanımlamak için çok yönlü bilgi kaynaklarının kullanımı gereklidir. Mümkün olduğunca, süreç öğrenciyi kapsamalıdır. Böylece öğrenciler kendi güçlü yanlarını ve ilgilerini anlamaya, tanımlamaya başlarlar. Tanımlama sadece akademik ihtiyaçlar değil, aynı zamanda sosyal, duygusal ve psikolojik ihtiyaçlardır. Bu amaca hizmet etmesi için aşağıdaki tipteki sorular kullanılabilir:

- Öğrencinin sergilediği yetenekler ve güçlü yönler nelerdir?
- Öğrencinin eğitim programda şu anda ne oluyor?
- Öğrencinin üstün zekâlı olarak tanınmasını sağlayan şey nedir?
- İhtiyaç duyulan ya da istenilen değişiklikler nelerdir?
- Öğrencinin profili (akademik, sosyal, duygusal ve psikolojik) ne çeşit bir bilgi vermektedir?
- Öğrencinin özel ilgileri ve başarıları onun öğrenme ihtiyaçları hakkında bize ne söylemektedir?
- Öğrencinin ilgileri, yetenekleri ve motivasyonu hakkındaki bilgiler, öğretim planında nasıl bildirilebilir?

Üstün yetenekli öğrencilerin ihtiyaçları, zayıf yönlerinden çok güçlü yönleriyle ilişkilendirilmelidir. İhtiyaç öğrencinin güçlü yönlerinin geliştirilmesi olabilirken, güçlü yönlerinin geliştirilmesi için strateji ya da düzen kullanımının öğrenimini içerebilir (Alberta Education, 2006:16).

Ölçülebilir Amaçlar ve Hedefler

BEP hazırlamanın ikinci basamağı ölçülebilir amaç ve hedefleri belirlemektir. Bu amaçlar, yıllık hedeflerdir. Yıllık hedeflere ulaşmak için kısa dönemli hedefler belirlemek gereklidir.

Yıllık hedefler, bir öğretim yılı sonunda öğrencinin kazanması beklenen davranışlardır ve öğretmene bir akademik yıl boyunca öğrenciye hangi davranışları kazandıracığını planlama konusunda yardım eder. Yıllık hedefler, öğrencinin ulaşabileceği gerçekçi hedefler olmalıdır (Kargın, 2008, s.67).

Yıllık hedefler, eğitim program sürecinde çocuğun ne öğreneceği beklentisine göre yazılır. Çocuğun öğrenmesi beklenen hedefler, özel eğitim alanıyla olabildiğince doğrudan ilişkilendirilmelidir. Bep planlama ekibi; üstün yetenekli çocukların üstün yeteneklilik alanı ve derecesini, özel yeteneklerini ya da yetersizliklerini, öğrenme hızını ve davranış faktörlerini göz önüne almalıdırlar (Whitmore,1985:2).

Üstün yetenekli öğrenciler, özel eğitime ihtiyaç duyan diğer öğrencilerden belirgin bir şekilde daha az sayıda bireyselleştirilmiş eğitim planı hedefine sahiptirler. Bep amaçları oluşturulurken üstün yetenekli öğrencilerin katılımı ve mümkün olduğunca süreci izlemeleri önemlidir. Kendisine ait hedeflerin oluşturulmasına katılım, üstün yetenekli öğrenciye,

- Daha yüksek ve düzenli düşünme pratiği yapmayı,
- Metacognitif düşünmeyi,
- Kendi öğrenmesini daha çok sahiplenmeyi,
- Gerçekçi düşünceler oluşturmayı ve mükemmeliyetçiliği azaltmayı,
- Kazanımlarını ve süreci kutlamayı ve bunlara değer vermeyi,
- Daha çok motive olmayı, gelecekteki öğrenmelerinde daha çok sorumluluk almayı kazandırır (Alberta Education, 2006:481).

Kısa dönemli hedefler, öğrencinin var olan performans düzeyi ile yıllık hedefler arasında kalan ve daha kısa sürede gerçekleştirilen alt amaçlardır. Yıllık hedeflerin genel olmasına karşın, kısa dönemli hedefler daha özel ve ayrıntılıdır. Bu amaçlar hazırlanırken “Birey şu anki performans düzeyinden, uzun dönemli amaçlara ulaşabilmesi için hangi aşamaları yerine getirmeli?”, “Yıllık hedefe ulaşabilmek için öğrencinin ne yapması uygundur?” ya da “Yıllık hedeflere ulaşmak için temel kilometre taşları nelerdir?” sorularına yanıt aranmalıdır. Kısa dönemli hedefler, öğretim etkinliklerinin ve değerlendirme yöntemlerinin seçilmesine temel oluştururlar (Gürsel, 2004, s.87). Belirlenen hedeflere ulaşmak

için ayrılan sürenin ne kadar olacağı da eğitim planı hazırlanırken belirlenmelidir.

Öğrenci İlerlemesini Değerlendirme

Bu bölümde öğretim amaçlarının başarıyla başarılmadığına karar vermek için uygun amaç, ölçüt, değerlendirme prosedürleri ve ders programının ifade edilmesidir (Whitmore, 1985). Bir başka deyişle bu aşamada belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığına karar vermek için kullanılacak değerlendirme yöntemi ve ölçütleri belirlenir (Kargın, 2009, s.101).

Değerlendirme sürecinde amaçlara öğrencinin açısından bakmak önemlidir. Mümkün olduğunca üstün yetenekli öğrenciler, kendilerinin değerlendirilme sürecine katılmalıdırlar. Genellikle tamamlanmış bir proje, kesin becerilerin gösterimiyle ya da amaçla ilgili anlaşılmalara değerlendirilecektir. Öğrenciler, bu sonuçları değerlendirebilmek için ölçütlerin ve rubriklerin oluşturulmasına yardım edebilirler ve kendi ilerlemelerini ölçebilirler (Alberta Education, 2006, s.482).

Öğrencinin ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli tüm özel eğitim hizmetleri ve ilişkili servislerin betimlenmesi.

Bazı destek servisleri aşağıda verilmiştir:

- ✓ Kariyer rehberliği
- ✓ Danışmanlık
- ✓ Duygusal Eğitim
- ✓ Teknoloji Eğitim
- ✓ Esnek Gruplama (Bishop ve diğ., 2001, s. 27).

Üstün yetenekli öğrencilerin çoğu, sağlıkla ilgili servislerle işbirliğine ihtiyaç duymazlar. Böyle bir durum olursa, bu durum bireyselleştirilmiş eğitim planına kaydedilmelidir. Eğer öğrenciler yardım alıyorsa, bireyselleştirilmiş eğitim planı, bu yardım alınan servisleri, sıklık ve süresini belirterek, kısaca tanımlamalıdır (Alberta Education, 2006 :482).

Geçiş Planları

Geçiş planları, her eylülde, her sınıf seviyesinde başlar ve okul yılı boyunca devam eder. Planlama, hem büyük hem de küçük potansiyel geçişlerin tanımlanmasını, ve de bu geçişlerin düzgün, etkili olduğundan emin olan öğretim personeli ve öğrenciler için gelişim stratejilerini içerir (Alberta Education, 2006, s.483).

Yıl Sonu Özet

Yıl sonu özetinin amacı, öğrencilerin bir okul yılından diğer okul yılına başarılarını inşaya devam ettiklerine emin olmaktır. Bunun için de aşağıdaki gibi açık uçlu sorular dikkate alınabilir:

- ✓ Bu yılın parlak ve kutlanan noktaları nelerdi?

- ✓ Neye iyi çalışıldı?
- ✓ Ne etkili olmadı?
- ✓ Gelecek yıl için odaklanılan ve ihtiyaç duyulan amaçlar nelerdir?

Öğretmen, öğrenci ve ebeveynleri içeren bir çalışma grubuyla yıl sonu özeti tamamlanabilir (Alberta Education,2006:483).

Ayrıca hizmetler bir yıl boyunca devam etmelidir ve son tarih belirtilmelidir. Bireyselleştirilmiş eğitim programında bir yıl boyunca değişiklik yapılabilir ve bunlar kaydedilmelidir. Bu adımlar üstün yetenekli öğrenciler için hazırlanan bireysel eğitim planının temelini oluşturmaktadır (Whitmore, 1985:3).

Sonuç

Bu çalışmada, özel eğitime gereksinim duyan öğrencileri oluşturan gruplardan biri olan üstün zekâlı öğrenciler için hazırlanması gereken bireyselleştirilmiş eğitim planını oluşturan unsurlar açıklanmıştır. Üstün zekâlı öğrenciler için hazırlanan bireyselleştirilmiş eğitim planlarında, diğer özel eğitim gruplarından farklı olarak dikkat edilmesi gereken noktalara da değinilmiştir.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı, pek çok açıdan yarar sağlamaktadır. Öğrenci açısından ele aldığımızda sınıfın çoğunluğunun ihtiyaçlarını karşılayan eğitim ve öğretim programı, üstün yetenekli öğrencinin ihtiyaçlarını tam olarak karşılamamaktadır. Bireyselleştirilmiş eğitim planı ile öğrencinin farklı ihtiyaçları belirlenmektedir ve gerekli eğitimsel düzenlemeler yapılmaktadır. Öğrencinin ilgi, gereksinim ve güçlü yanları dikate alınarak hazırlanan bireyselleştirilmiş eğitim planı, öğrencinin öğrenme ihtiyaçlarını karşılarken sağlıklı bir kişilik yapısı ve benlik algısı oluşturmalarını sağlar.

Öğretmen açısından bireyselleştirilmiş eğitim planı, ders planı niteliğinde olmasından dolayı eğitim karmaşasını engeller ve bununla beraber belirlenen zaman dilimi içinde öğrencinin belirlenen hedeflere ulaşım ulaşmadığını ve öğrencideki gelişmeyi yakından izleme olanağı sağlar.

Aile açısından bireyselleştirilmiş eğitim planı, okul ve öğretmen ile işbirliği içinde olmayı ve eğitim sürecine katılmayı sağlayan bir araçtır. Bireyselleştirilmiş eğitim planının geliştirilmesi ve uygulanması sürecinde aile ve öğretmenin bilgi alışverişi içinde olmasını sağlar.

Toplum açısından bireyselleştirilmiş eğitim programı, eğitim-öğretim ihtiyaçları karşılanmış ve sağlıklı bir kişilik geliştirmiş bireylerin sosyal ortama katılması anlamına gelir. Üstün yetenekli ve ruhsal açıdan sağlıklı olmayan bir birey topluma ciddi zararlar verebilir. Bu nedenle sağlıklı bir toplum için özel eğitime gereksinim duyan diğer öğrenciler gibi üstün zekâlı öğrenciler için de bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanmalıdır.

Yazar Kısa Özgeçmişi ve İletişim Bilgileri

Rukiye Aktar Baltacı, 2007 yılında İnönü Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği bölümünden mezun olmuştur. Anadolu Üniversitesi Üstün Zekâlıların Eğitimi alanında yüksek lisans öğrencisidir. Halen Milli Eğitim Bakanlığında sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Kurum: Anadolu Üniversitesi, Özel Eğitim Bölümü, Eskişehir, Türkiye.

E-mail: rbaltaci@hotmail.com

Cep Telefonu: 0 505 649 16 63

Kaynaklar

- Alberta Education (2006). *Individualized Program Planning*. 31.10.2011 tarihinde <https://education.alberta.ca/media/384992/individualized-program-planning-2006.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Bishop, A., Baumann Hecht, C., Coles, D., Goldbloom, J. Hardy, D., LoGiudice, J., McDonald, D., Miller, R., Morgan, J., Schmiedel, Synder, C. & Thrush, B.A.(2001) Gifted Individualized Education Program (GIEP) Model. 12.10.2011 tarihinde http://www.dciu.org/cms/lib04/pa28000298/centricity/domain/39/giep_model.pdf adresinden edinilmiştir.
- Davashgil, Ü. (2009). Üstün Zekâlı ve Yetenekli Çocukların Eğitimi, (Ed.) Gönül Akçamete, *Özel Eğitim* içinde, sayfa:545-592, Ankara: Kök Yayıncılık.
- Erbaş, D. (2004). Var Olan Performans Düzeyinin Belirlenmesi ve Yazılması, (Ed.)Oğuz Gürsel, *Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının Geliştirilmesi* içinde. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Gürsel, O. (2004). Uzun ve Kısa Dönemli Amaçların Belirlenmesi ve Yazılması, (Ed.)Oğuz Gürsel, *Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının Geliştirilmesi* içinde. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları
- Kargın, T. (2007). Baş Makale: Eğitsel Değerlendirme ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Hazırlama Süreci. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 8(1), 1-13.
- Kargın, T. (2008). BEP Hazırlama ve Öğretimin Bireyselleştirilmesi, (Ed.) H.İbrahim Diken, *Özel Eğitim* içinde, sayfa: 59-87, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kargın, T. (2009), Özel Gereksinimi Olan Öğrencilerin Yerleştirilmesi ve BEP, (Ed.)Gönül Akçamete, *Genel Eğitim Okullarında Özel Gereksinimi Olan Öğrenciler ve Özel Eğitim* içinde, sayfa: 77-112, Ankara: Kök Yayıncılık.
- Özel Eğitim Yönetmeliği (2006), “Meb Mevzuat Bankası” Erişim Tarihi: 11 Aralık 2011.
- Rimm, S. B. (2003). Underachievement: A National Epidemic. (Ed.) N. Colangelo, G. Davis, *Handbook of Gifted Education* içinde (3. Bs, s. 424-443). U.S.A: Pearson Education.
- Sak, U. (2012). *Üstün Zekâlılar Özellikleri, Tanımları ve Eğitimleri* (2. Bs.). Ankara: Vize Yayıncılık.
- Schiever, Maker (2003). New Directions in Enrichment and Acceleration. (Ed.) N. Colangelo, G. Davis, *Handbook of Gifted Education* içinde (3. Bs, s. 163-173). U.S.A: Pearson Education.
- Silverman, L. K.(1997). The Construct of Asynchronous Development. *Peabody Journal of Education*. 72(3&4), s. 36-58.
- Tortop, H. S. (2015). *Üstün Zekâlılar Eğitiminde Farklaştırılmış Öğretim Müfredat Farklaştırma Modelleri* (1. Bs.). Düzce: Genç Bilge Yayıncılık.

- VanTassel- Baska, J. (1998). Excellence in Educating Gifted & Talented Learners (3. Bs.). U.S.A.: Love Publishing Company.
- Vuran, S. (2004). Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları. (Ed.)Oğuz Gürsel, *Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının Geliştirilmesi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Whitmore, J. R. (1985). Developing Individualized Education Programs (IEPs) for the Gifted and Talented. 1985 Digest, Revised.

